

Antón Costas

Ara la prioritat és l'economia

Després del 9-N, quina hauria de ser la prioritat de la política catalana durant els dos anys que queden de legislatura? Dedicar totes les energies polítiques a la celebració d'unes eleccions plebiscitàries o afrontar els formidables reptes econòmics i socials que tenim davant?

D'entrada, no crec que sigui funció d'un economista indicar als governs quines han de ser les seves prioritats de polítiques. La nostra disciplina no està ben dotada per a això. Les polítiques no són el resultat de l'anàlisi econòmica, sinó de les preferències per les polítiques. I això és funció dels governs. El que sí que pot fer l'economia és dir als polítics quines conseqüències tindrà que les preferències siguin unes o unes altres.

Des d'aquesta perspectiva, ara la prioritat hauria de ser aprofitar el que queda de legislatura per afrontar els formidables reptes que té l'economia catalana i per fer front al deteriorament de les condicions de vida de la gent, la falta d'oportunitats i l'augment de la pobresa i l'exclusió. Substituir aquesta prioritat per la d'unes eleccions plebiscitàries perjudicaria l'economia i no aportaria res més al que ja ha dit el procés participatiu del 9-N. Permetin-me que m'expliqui.

Segons la meua opinió, del 9-N podem extreure tres conclusions:

Primera. Ara com ara, la preferència política dels catalans no és la independència. Això és el que diuen les dades del 9-N. Al voltant de 3,4 milions de ciutadans que podien anar a participar i no hi han anat no semblen tenir com a prioritat la independència. Dels 2,3 milions que hi han participat, incloses persones de 16 i 17 anys i estrangers, al voltant de 350.000 han dit que sí-no o no a la independència. Em fa l'efecte que un plebiscit no aportaria res més del

A. COSTAS, *catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona*

que ja ha dit el 9-N. I, al contrari, crearia una incertesa que afectaria l'economia i deterioraria encara més les condicions de vida dels aturats i persones en risc d'exclusió.

Segona. El que volem els catalans és votar en un referèndum legal, acordat i ben informat. Això és el que de manera lògica es pot deduir del fet que, encara que 3,4 milions de votants potencials no

JAVIER AGUILAR

hagin anat a donar suport al procés participatiu per la independència, el 80% de ciutadans als quals es demana opinió diguin de manera reiterada a les enquestes que volen votar en una consulta quin tipus de relació volen tenir amb la resta d'espanyols. La majoria vol votar en un referèndum legal.

Unes eleccions plebiscitàries no són un referèndum. De fet, eleccions i plebiscit es contradiuen. En unes eleccions es prenen decisions complexes sobre preferències per polítiques i governs. En un plebiscit es decideix una qüestió concre-

ta. El referèndum és constitucionalment possible.

Així ho ha assenyalat per unanimitat el Tribunal Constitucional en sentència del mes de març passat. Ara, el Govern de la Generalitat ha de buscar aquests camins legals, no agafar dreceres. D'altra banda, el Govern de la nació ha de respectar el principi democràtic, que obliga a fer possible el que és desitjable.

És una negociació que exigeix temps i paciència. Però, com va passar al Canadà i a Escòcia, és inevitable i necessària.

Tercera. El 9-N ha enfortit la posició del president de la Generalitat, Artur Mas, davant el seu soci parlamentari, Oriol Junqueras. Aquest és el primer desenllaç de la llarga batalla pel poder polític que s'ha obert a Catalunya després de la manifestació de l'11-S del 2012 i de les eleccions del novembre d'aquell any. Ara aquesta nova fortlesa política del president Mas es pot aprofitar per buscar suports polítics per acabar la legislatura i per negociar amb més força amb el Govern d'Espanya l'encaix legal d'un referèndum.

Si s'opta per donar prioritat a la celebració d'unes eleccions plebiscitàries, probablement apareixeran dos efectes. D'una banda, la incertesa sobre els resultats afectaria les inversions i el finançament de l'economia, tant al sector públic com al sector privat. Alguns senyals comencen a aparèixer. De l'altra, impediria elaborar i aprovar uns nous pressupostos públics que reorientin les prioritats de despesa cap a la reducció de la desigualtat i la pobresa i cap a l'augment de les oportunitats per als qui més la necessiten.

Ara, després del 9-N, el que toca és enfortir l'economia i millorar les condicions de vida i les oportunitats de la gent, especialment les d'aquelles persones que més ho necessiten. Altrament, ens apropem a l'estancament econòmic i a una crisi social sense precedents.●

Pilar Rahola

La bogeria

Diuen al Madrid informat que la pugna de Torres-Dulce –derivada de la pressió insofrible del Govern espanyol– amb els fiscals catalans, i que avui tindrà el seu episodi àlgid a la reunió imposada per la Fiscalia, és la fi definitiva del fiscal general. Certament, no es coneix cap altra crisi d'aquesta naturalesa i, encara que hi hagi querella, sembla evident que Torres-Dulce no podrà sobreviure a l'enfonsament de la seva credibilitat.

A més a més, la presumible querella naixerà amb plom a les ales, no només pel descrèdit d'actuar contra el criteri professional dels fiscals catalans, sinó perquè en la segona impugnació, el Tribunal Constitucional també va posar bastons a les rodes. Recordem que, quan la va acceptar a tràmit, no va afegir la petició del Govern central que exigia a Mas el "compliment de la suspensió" i les infraccions pertinents que se'n derivessin, i aquesta absència significativa deixa en els ossos legals la querella contra el president. Si reblem amb el fet que l'actual fiscal de Catalunya va ser fruit de la *depuració* de l'anterior, perquè Martín Rodríguez Sol considerava legal la consulta, és molt di-

Incapaçs de gestionar la complexitat política, només saben actuar des de la imposició i la força

fícil sostenir que els criteris no siguin estrictament legals. No són els fiscals catalans els que estan fent política des de la Fiscalia, és el fiscal general, i l'evidència d'aquest fet s'ha convertit en un crit huracanat a la plaça pública. Torres-Dulce no es pot amagar enlloc.

Però el fiscal general no és el problema, sinó el símptoma de la derivada embogida d'un Govern que s'ha equivocat amb Catalunya des de sempre, i ara ja comet errors de l'alçada d'un campanar. Primer perquè ve dels quatre milions de firmes contra l'Estatut, i les fotos d'aquell moment ignominiosos són a la retina col·lectiva. Però, a més del *background* acumulat, l'Executiu de Mariano Rajoy ha comès tots els errors de l'autàrquic: ha menyspreat, ha menystingut, s'ha amagat, ha brandat la llei com si fos un martell d'heretges, no ha presentat alternatives i al final, acorralat en una cantonada, ha utilitzat les estructures de l'Estat com si fos una piconadora. I, malgrat això, ha vist com es feia el que havia prohibit, l'èxit de la convocatòria ha estat ingent i l'home que volien caçar, el president Mas, n'ha sortit reforçat.

El fracàs és tan rotund com severa la humiliació que senten. Per això estressen el Constitucional, la Fiscalia i *tutti quanti* perquè, incapaçs de gestionar la complexitat política, només saben actuar des de la imposició i la força. I això, en els temps de l'Europa moderna, és difícil d'aconseguir. Per això alguns diuen que el 9-N no només és la tomba de Torres-Dulce, sinó directament de Rajoy. En qualsevol cas, crisi política, crisi fiscal, crisi de credibilitat i reforçament català davant l'Estat. I tot per no fer el que era fàcil: deixar votar amb la llei a la mà. Rajoy es va ficar en un embut pensant que Catalunya cediria. I ara és l'embut qui l'engoleix a ell.●

Josep O. Pujol i Humet

Dret a uns pares responsables

Moltes persones ens hem indignat quan no es podien atendre les beques sol·licitades per al menjador escolar. No és admissible que en societats desenvolupades no estigui garantit un àpat al migdia per a tots els nens. Correspon a l'Administració, com ho ha acabat fent, responsabilitzar-se'n directament. Però també indirectament, afavorint la creació d'ocupació perquè sigui la família qui pugui atendre les necessitats bàsiques dels seus membres. I, més enllà del que és material, hi ha molt camí a recórrer en la promoció de les famílies des del treball social. Cal formar els pares i mares perquè sàpiguen aprofitar els recursos públics, així com els de la solidaritat de les entitats, per poder

atendre l'alimentació dels seus fills. Programes maternoinfantils com els dels centres socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés o el projecte Paidos de Càritas són exemples d'una incipient formació de famílies en risc social. Cal conscienciar tots els pares sobre la responsabilitat plena envers els fills, i garantir uns mínims per poder-la exercir. Des d'aquesta perspectiva convé dissenyar les polítiques públiques i la solidaritat de les entitats, no només "donant el peix" per menjar.

Aquesta proposta, sumada a certa actitud crítica envers els més vulnerables, podria semblar culpabilitzadora de pares i mares sense recursos i incapaces d'oferir atenció suficient als seus infants. Com podem responsabilitzar les famílies si no disposem dels mitjans per fer-ho i si no han tingut models positius ni l'oportunitat d'as-

similar quines són les seves responsabilitats concretes com a pares i mares?

Els 25 anys de la Convenció sobre els Drets de l'Infant, demà, són una bona oportunitat per a una reflexió sobre la formació dels pares. Cal ser conscients que l'entorn social ha deixat de trametre uns criteris mínims que un respecte a la dignitat humana fa imprescindibles. I no només quan hi ha mancances socials. Podem incórrer en una desatenció semblant quan, des de posicions benestants, els donem per menjar "tot allò que ells volen", no sabem fixar límits o bé eludim tensions i renunciem a educar hàbits mínims per a la convivència i la responsabilitat personal. Quan temps destinem a enraonar i a escoltar de debò els nostres fills? La dignitat de l'infant al segle XXI requereix en una societat avançada que es formin els adults per ser pares responsables.●